

ПРОТОКОЛ №5
засідання Науково-технічної ради
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
від 27 березня 2025 року

Головуючий – Халавка Ю.Б.
Секретар – Герман І.І.

Присутні: 32 члени ради

Порядок денний:

1. Звіт з наукової та науково-технічної діяльності (проректор з наукової роботи Юрій ХАЛАВКА).

2. Про підтримку кандидатур для обрання на оголошені Національною академією наук України вакансії (керівники структурних підрозділів).

3. Різне.

3.1.Громадське обговорення, оновлене Положення про проведення конкурсів наукових досліджень і розробок. (проректор з наукової роботи Юрій ХАЛАВКА).

1. Звіт з наукової та науково-технічної діяльності проректора з наукової роботи Юрія ХАЛАВКУ

СЛУХАЛИ:

Звіт з наукової та науково-технічної діяльності проректора з наукової роботи Юрія ХАЛАВКУ

УХВАЛИЛИ:

Прийняти до уваги

2.Про підтримку кандидатур для обрання на оголошені Національною академією наук України вакансії (керівники структурних підрозділів).

СЛУХАЛИ: Про підтримку кандидатури для обрання на оголошену Національною академією наук України вакансію дійсного члена (академіка) НАН України зі спеціальності „Хімія”.

Професор кафедри хімії та експертизи харчової продукції ЧНУ, д.х.н. Фочук П.М. запропонував підтримати висунення кандидатури члена-кореспондента НАН України, доктора хімічних наук, професора, директора Інституту органічної хімії НАН України Вовка Михайла Володимировича для обрання на оголошену Національною академією наук України вакансію дійсного члена (академіка) НАН України за спеціальністю „Хімія”.

М.В. Вовк є відомим вченим у галузі органічної та біоорганічної хімії, вніс значний вклад у розвиток хімії гетерокумуленових і гетероциклічних сполук та біологічно активних речовин. Його наукові досягнення у 2017 р. відзначені премією НАН України ім. А.І. Кіпріанова, а у 2020 р. Державною премією України в галузі науки і техніки. Крім того, у 2009 р. йому присвоєно звання «Винахідник року Національної академії наук України».

Основний напрям наукової діяльності М.В. Вовка пов'язаний із вивченням механізмів реакцій гетероциклізації, асиметричних органокаталітичних процесів, методів синтезу та властивостей поліфункціональних гетерокумуленових та гетероциклічних систем, раціонального пошуку біологічно активних сполук. Успішно розвиває наукові напрямки, започатковані академіками О.В. Кірсановим та Є.О. Шиловим.

В області теоретичної органічної хімії та механізмів органічних реакцій результатом фундаментальних досліджень М.В. Вовка стало відкриття нових реакцій, перегрупувань та ідентифікація інтермедіатів, зокрема прямого амідування карбонових кислот стерично утрудненими карбодіімідами, перегетерокумулювання 1-функціоналізованих алкілгетерокумуленів, внутрішньомолекулярної циклізації похідних N-алкіліденкарбамінової кислоти, термічного декарбоксілювання та ацилокси-ацильного перегрупування 1-(ацилокси)алкілгетерокумуленів, перегрупування адуктів кінетичного 3,6-приєднання C-нуклеofilів до трифлуорометилпіримідинонів в термодинамічно стабільні 3,6-адукти за міжмолекулярним механізмом.

В області синтетичної органічної хімії М.В. Вовк створив нові підходи до синтезу моно- та поліфункціональних похідних гетерокумуленів, азольних і азинових систем, їх хіральных, ізостерних та конденсованих аналогів як потенційних низькомолекулярних біорегуляторів та попередників для отримання фармацевтичних субстанцій.

В області асиметричного органічного синтезу М.В. Вовк започаткував та успішно проводить дослідження, пов'язані із створенням хіральных систем із біофornoю трифлуорометильною групою.

В області біоорганічної хімії наукова діяльність М.В.Вовка скерована на раціональний дизайн та медико-біологічні дослідження фармакологічно перспективних структур. Ним, зокрема, отримані сполуки-лідери із рекордним значенням половинного пригнічення струмів ASIC каналів, які можуть стати базою для розроблення нового покоління високоефективних нейропротекторних препаратів.

М.В.Вовк впродовж багатьох років тісно співпрацював із хімічним факультетом, а зараз продовжує співпрацю з навчально-науковим Інститутом біології, хімії та біоресурсів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Він науковий керівник кандидатської дисертації асистента Кушніра О.В., успішно захищеної наприкінці 2011р. Впродовж трьох років (2009-2011) був головою державної екзаменаційної комісії на хімічному факультеті. Зараз проводяться спільні наукові дослідження з синтезу та дослідження антиоксидантної активності похідних 3,4-дигідропіримідинонів, трифлуорометилпохідних піримідинонів та похідних 5-бензиліденбарбітурової

і 5-бензилідентіобарбітурової кислот. Проф. Вовк М.В. разом з проф. Лявинцем О.С. був заступником голови оргкомітету XXIII Української конференції з органічної хімії (2013 р.) та наукових конференцій «Домбровські хімічні читання - 2005» і «Домбровські хімічні читання - 2015», які проводилися на базі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Результати фундаментальних досліджень М.В.Вовка викладені у 667 публікаціях (із них 84 за останні 4 роки), серед яких 1 монографія, 5 навчальних посібників, 48 наукових оглядів, 540 статей та 73 патенти.

Проф. Вовк М.В. підготував 5 докторів, 17 кандидатів хімічних наук за спеціальністю «Органічна хімія» та 1 кандидата фармацевтичних наук за спеціальністю «Фармацевтична хімія та фармакогнозія», 4 докторів філософії за спеціальністю «Хімія».

УХВАЛИЛИ: Підтримати кандидатуру члена-кореспондента НАН України, доктора хімічних наук, професора М.В.Вовка для обрання на оголошену вакансію дійсного члена (академіка) НАН України за спеціальністю „Хімія”.

2.2.

СЛУХАЛИ: Про підтримку кандидатур для обрання на оголошену Національною академією наук України вакансію члена-кореспондента НАН України за спеціальністю «Органічна та біоорганічна хімія».

Професор кафедри хімії та експертизи харчової продукції ЧНУ, д.х.н. Фочук П.М. запропонував підтримати висунення кандидатури заступника директора з наукової роботи Інституту органічної хімії НАН України, доктора хімічних наук, професора Юлії Вікторівни Рассукани для обрання на оголошену Національною академією наук України вакансію члена-кореспондента НАН України за спеціальністю «Органічна та біоорганічна хімія».

Професор Рассукана Ю.В. є відомим фахівцем в області органічної, елементоорганічної та біоорганічної хімії, сфери наукових інтересів якої стосуються вирішення широкого кола важливих проблем сучасної хімії, як то системні дослідження в області хімії амінокислот (амінокарбонічних та амінофосфонічних); фосфоро-, боро- та фторорганічних сполук; високоелектрофільних ненасичених систем.

Високу оцінку в науковому світі отримали дослідження Ю.В.Рассуканої, спрямовані на вивчення нових реакцій, перегрупувань, механізмів і закономірностей перебігу хімічних процесів. Сюди слід віднести нові напрями взаємодії імінокарбоксилатів та імінофосфонатів з фосфорними реагентами, результат яких визначається як структурою субстрату, так і природою реагенту. Вперше теоретично та експериментально досліджено явище E/Z ізомерії для імінофосфонатів.

Професором Ю.В.Рассуканою створена нова методологія синтезу похідних амінокарбонічних, амінофосфонічних та гем-бісфосфонічних кислот, яка базується на функціоналізації високоелектрофільних α -іміноестерів

карбонових та фосфонових кислот. В органічну практику введено новий клас амінів – імінофосфонати.

Ще одним важливим напрямом наукових досліджень Ю.В.Рассуканої є розробка методів синтезу неприродних амінокислот, в тому числі, фторо- та фосфоровмісних, в енантіомерно чистих формах, які мають широке застосування в фармацевтиці, біотехнології та матеріалознавстві.

Роботи Ю.В. Рассуканої останніх років стосуються області борорганічних сполук, які знаходять широке застосування в реакції крос-каплінга. Разом з колегами вона розробила препаративні підходи до гетероаліфатичних похідних боронових кислот: екзо- та ендо-циклічних вініл боратів, які містять нітрогено-, оксигено- та сульфуровмісні чотири-, п'яти-, шести- та семичленні цикли.

Ю.В.Рассуканою розроблено метод безпечного прямого фторування бічного ланцюга алкілзаміщених нітрогеновмісних гетероциклів. Розроблені синтетичні підходи до ряду фторованих піридинів, піримідинів, які містять здатні до модифікації спиртову, амінну, кислотну, амідоксимну, амідинну чи амінокислотну функції.

Ю.В. Рассукана є автором понад 80 наукових статей, з яких понад 70 – у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, та ряду патентів України. За цикл робіт «Створення низькомолекулярних будівельних блоків для потреб тонкого органічного синтезу, біомедицини хімії та агрохімії» Рассукана Ю.В. у 2022 р. удостоєна премії НАН України імені А.І. Кіпріанова.

Ю.В. Рассукана має значний педагогічний досвід, оскільки впродовж 2013-2022 р.р. викладала на кафедрі органічної хімії та технології органічних речовин хіміко-технологічного факультету Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського". Під її керівництвом виконані та успішно захищені 6 дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата хімічних наук та доктора філософії (PhD). З 2021 р. гарант освітньої програми 102 «Хімія» в Інституті органічної хімії НАН України. Ю.В. Рассукана заступник голови Вченої ради Інституту органічної хімії НАН України, заступником голови Спеціалізованої вченої ради Д 26.217.01 ІОХ НАН України, неодноразово була членом спецрад із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD), член експертної ради Міністерства освіти і науки України з питань атестації наукових кадрів з хімічних наук та хімічних технологій, заступник головного редактора «Журналу органічної та фармацевтичної хімії».

УХВАЛИЛИ: Підтримати кандидатуру доктора хімічних наук, професора Юлії Вікторівни Рассукани для обрання на оголошену вакансію члена-кореспондента НАН України за спеціальністю «Органічна та біоорганічна хімія».

2.3

СЛУХАЛИ:

Рекомендацію на обрання членом-кореспондентом НАН України зі спеціальності «Українська література» доктора філологічних наук, професора Легкого Миколу Зіновійовича.

УХВАЛИЛИ:

Рекомендувати кандидатуру Легкого Миколи Зіновійовича, доктора філологічних наук, професора, на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України зі спеціальності «Українська література».

2.4.

СЛУХАЛИ:

Рекомендацію на обрання членом-кореспондентом НАН України зі спеціальності «Українська філологія» на вакансію в категорії «з граничним віком до 55 років» Швець Алли Іванівни, доктора філологічних наук, заступника директора з наукової роботи Інституту Івана Франка НАН України.

УХВАЛИЛИ:

Рекомендувати кандидатуру Алли Іванівни Швець, заступника директора з наукової роботи Інституту Івана Франка НАН України, доктора філологічних наук, на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України зі спеціальності «Українська філологія» в категорії «з граничним віком до 55 років».

2.5

СЛУХАЛИ:

Про підтримку доктора філологічних наук, професора К. Г. Городенської на обрання членом-кореспондентом Національної академії наук України зі спеціальності «Українська філологія».

УХВАЛИЛИ:

Підтримати кандидатуру доктора філологічних наук, професора К. Г. Городенської на обрання членом-кореспондентом Національної академії наук України зі спеціальності «Українська філологія»

2.6.

СЛУХАЛИ: Про підтримку кандидатури професора О.М. Станжицького на вакансію члена-кореспондента НАН України.

УХВАЛИЛИ:

Підтримати кандидатуру доктора фізико-математичних наук, професора, завідувача кафедри загальної математики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, академіка АН Вищої школи України Станжицького Олександра Миколайовича на вакансію члена-кореспондента НАН України по відділенню математики за спеціальністю «Математика» (без граничного віку).

2.7.

СЛУХАЛИ:

Про підтримку кандидатури професора Г.М. Фельдмана на обрання дійсним членом (академіком) НАН України.

УХВАЛИЛИ:

Підтримати кандидатуру заступника директора з наукової роботи – керівника Математичного відділення ФТІНТ ім. Б.І. Веркіна НАН України, члена-кореспондента НАН України, доктора фізико-математичних наук, професора, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки Фельдмана Геннадія Михайловича на обрання дійсним членом (академіком) НАН України по Відділенню математики за спеціальністю «Математика» (без граничного віку).

2.8

СЛУХАЛИ:

Про підтримку кандидатури доктора фізико-математичних наук М.В. Щербини на обрання дійсним членом (академіком) НАН України.

УХВАЛИЛИ:

Підтримати кандидатуру завідувача відділу математичної фізики ФТІНТ ім. Б.І. Веркіна НАН України, члена-кореспондента НАН України, доктора фізико-математичних наук Щербини Марії Володимирівни на обрання дійсним членом (академіком) НАН України по Відділенню математики за спеціальністю «Математика» (без граничного віку).

2.9.

СЛУХАЛИ:

Про підтримку висунення кандидатури завідувача відділом фізики кристалів Інституту фізики НАН України, доктора фізико-математичних наук НАЗАРЕНКА Василя Геннадійовича для обрання на вакансію члена-кореспондента НАН України за спеціальністю «Фізика м'якої речовини» по Відділенню фізики і астрономії.

УХВАЛИЛИ:

Підтримати кандидатуру НАЗАРЕНКА Василя Геннадійовича для обрання на вакансію члена-кореспондента НАН України за спеціальністю «Фізика м'якої речовини» по Відділенню фізики і астрономії.

2.10

СЛУХАЛИ:

Про підтримку висунення кандидатури провідного наукового співробітника, доктора фізико-математичних наук БАУМКЕТНЕРА Андрія Богдановича для обрання на вакансію члена-кореспондента НАН України за спеціальністю «Фізика м'якої речовини» по Відділенню фізики і астрономії.

УХВАЛИЛИ:

Рекомендувати кандидатуру БАУМКЕТНЕРА Андрія Богдановича для обрання на вакансію члена-кореспондента НАН України за спеціальністю «Фізика м'якої речовини» по Відділенню фізики і астрономії.

3. Різне.

3.1. Громадське обговорення, оновлене Положення про проведення конкурсів наукових досліджень і розробок. (проректор з наукової роботи Юрій ХАЛАВКА).

СЛУХАЛИ:

Положення про проведення конкурсів наукових досліджень і розробок.

УХВАЛИЛИ:

Прийняти інформацію до уваги.

Голова НТР,
проректор з наукової роботи

Юрій ХАЛАВКА

Секретар НТР

Іванна ГЕРМАН